

مسمومیت حاد کودکان در ایران

تالیف:

دکتر فریبا فرنقی

دکتر نرگس غلامی

دکتر بهنام ابراهیمی

دکتر حمید اولیایی

www.kolab.ir

عنوان و نام پدیدآور : مسمومیت حاد کودکان در ایران / تالیف فریبا فرنقی...[و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران: آرتین طب، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۲ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۹۳-۲۹۰-۹-۹۹۸۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : تالیف فریبا فرنقی، نرگس غلامی، بهنام ابراهیمی، حمید اولیایی.
 موضوع : سم‌شناسی کودکان
 Pediatric toxicology
 مسمومیت اتفاقی در کودکان
 Accidental poisoning in children
 شناسه افزوده : فرنقی، فریبا، ۱۳۴۶ -
 رده بندی کنگره : RA۱۲۲۵
 رده بندی دیویی : ۶۱۵/۹۰۰۸۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۸۷۰۰۲
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر منحصراً متعلق به مؤلف می‌باشد.
 لذا هر گونه کپی، تکثیر و بازنویسی مطالب به هر نحو ممکن در هر گونه
 رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده بدون اجازه کتبی مؤلف، علاوه بر
 پیگرد قانونی، با عدم رضایت شرعی مؤلف نیز همراه می‌باشد.

نام کتاب:	مسمومیت حاد کودکان در ایران
مؤلفین:	دکتر فریبا فرنقی، دکتر نرگس غلامی، دکتر بهنام ابراهیمی، دکتر حمید اولیایی
ناشر:	آرتین طب
صفحه آرایشی:	مجید سمیم
طراح جلد:	مهیار معدنی
نوبت چاپ:	۱۴۰۰
تیراژ:	۱۰۰۰
لیتوگرافی:	ندای دانش
چاپ:	غزال
صحافی:	غزال
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۹۳-۲۹۰-۹
بها:	۱۲۰۰۰۰ تومان

مرکز نشر:

تهران - بلوار کشاورز - خیابان ۱۶ آذر - پلاک ۶۸
 طبقه سوم - انتشارات آرتین طب - تلفن: ۸۸۹۷۱۴۰۰
 فکس: ۸۸۹۹۵۱۴۱

مقدمه

منت خدای را عزوجل که درسایه‌ی الطاف بی‌پایانش توانستیم قدمی هرچند کوچک در راستای ارتقای سلامت کودکان عزیز کشور برداریم. مسمومیت‌ها از اورژانس‌های شایع طب کودکان است و درمان صحیح و به موقع، تأثیر چشمگیری در بهبود و پیش‌آگهی این بیماران دارد لذا آشنایی با آن برای کلیه پزشکانی که به عنوان خط اول درمان در اقصی نقاط کشور مشغول به ارائه خدمت هستند ضروری است. این کتاب، حاصل تجربیات و تلاش همکاران بیمارستان لقمان حکیم به عنوان مرکز ارجاعی کودکان مسمومیت با تأکید بیشتر بر علائم بالینی و نکات کاربردی در برخورد با کودکان مسموم بوده که قطعاً کامل و جامع نخواهد بود، اما شاید کمکی ناچیز باشد. در پایان ضمن تشکر از زحمات همکاران ارجمند سرکار خانم دکتر غلامی و آقای دکتر بهنام ابراهیمی که کتاب حاضر حاصل تلاش و پیگیری مستمر این عزیزان و همچنین راهنمایی‌ها و نظرات ارزشمند استاد ارجمند جناب آقای دکتر اولیایی است، توفیق روز افزون همکاران کادر پزشکی را خواستارم.

دکتر فریبا فرنقی

متخصص کودکان و فلوشیپ مسمومیت بالینی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

www.ketab.ir

فهرست

۱۳	فصل اول: کلیات برخورد با کودک مسموم.....
۱۹	فصل دوم : مسمومیت با داروها.....
۱۹	بتا بلاکرها (Beta-Blockers).....
۲۱	بلوک کننده‌های کانال کلسیم (Ca-channel blockers).....
۲۲	ضد افسردگی‌های سه حلقه‌ای (TCA).....
۲۴	دیگوکسین (Digoxin).....
۲۵	کلونیدین و خانواده کلونیدین (Clonidin).....
۲۶	داروهای کاهنده‌ی قند خون.....
۲۷	ضد تشنجه‌ها.....
۲۷	فنوباربیتال (Phenobarbital).....
۲۸	فنی‌توئین (Phenytoine).....
۲۹	سدیم والپروات (Sodium valproate).....
۳۰	کاربامازپین (تگرتول).....
۳۱	آهن (Iron).....
۳۲	ویتامین دی (Vit D).....
۳۳	آنتی کولینرژیک‌ها (Anticholinergics).....
۳۴	استامینوفن (Acetaminophen).....
۳۶	متوکلورامید (metoclopramide).....
۳۷	بنزودیازپین (Benzodiazepine).....
۳۷	ایبوپروفن (Ibuprofen) و سایر NSAID ها.....
۴۰	سالیسیلات‌ها (Salicylate).....
۴۲	کلشی‌سین (Colchicine).....
۴۲	ریتالین (Ritaline).....
۴۲	باکلوفن (Baclofen).....
۴۳	آنتی‌هیستامین (Antihistamins).....
۴۴	داروهای آنتی‌سایکوتیک (Antipsychotics).....
۴۵	لیتیوم (Lithium).....
۴۶	لووتیروکسین (Levothyroxine).....
۴۷	مهارکننده‌های اختصاصی سروتونین (SSRIs).....
۴۷	مهارکننده‌های اختصاصی نوراپی نفرین، سروتونین (SNRI).....
۴۹	فصل سوم :سوء مصرف مواد.....
۴۹	کانابیس (خشیش) (Cannabis sativa).....
۵۰	مواد مخدر (اوپیوئیدها) (Opioids).....
۵۴	آمفتامین (Amphetamines).....

۵۶	الکل ها (Alcohol)
۶۱	فصل چهارم : مسمومیت با مواد شیمیایی
۶۱	هیدروکربن ها (Hydrocarbons)
۶۳	مواد سوزاننده (Causetic Agents)
۶۵	فسفید آلومینیوم (phosphide aluminum)
۶۷	سیانید (سیانور) (Cyanide)
۶۹	فصل پنجم: مسمومیت با آفت کشها
۶۹	ارگانوفسفره (organophosphate)
۷۱	کاربامات (Carbamate)
۷۲	ارگانوکلره (Organocolor)
۷۲	پایریتروئید (Pyrethroid)
۷۲	وارفارین (warfarin)
۷۳	جونده کش های سوپروارفارینی (Superwarfarin)
۷۴	فسفید روی (Phosphide zinc)
۷۵	فصل ششم: مسمومیت با گاز مونوکسید کربن
۷۹	فصل هفتم: مسمومیت با سرب و جیوه
۷۹	سرب (lead)
۸۱	جیوه (mercury)
۸۳	فصل هشتم: گزش ها
۸۳	مارگزیدگی (snake bite)
۸۶	عقرب گزیدگی (Scorpion bite)
۹۵	فصل نهم: مسمومیت با گیاهان سمی
۹۵	کرچک (Castor oil plant)
۹۶	زعفران پاییزه (Colchicum autumnale)
۹۷	تاتوره (Datura)
۹۸	خرزهره (Oleander)
۹۹	دیفن باخیا (Dieffenbachia)
۹۹	شیرین بیان (Glycyrrhiza glabra-Licorice)
۱۰۰	افاقیا (Black Locust)
۱۰۰	گیاه گل ابریشمی (Caesalpinia gilliesii)
۱۰۰	قارچ آمانیتا فالوئیدس (amanita phalloides)
۱۰۱	قارچ ژیرومیترا (Gyromitra esculenta)
۱۰۲	قارچ های توهم زا
۱۰۳	فصل دهم: جدول خلاصه کلیه فصول وجداول الحاقی
۱۶۱	فهرست منابع